

**แนวทางการบริหารจัดการทวิศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพ
ในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1**

**GUIDELINES FOR DUAL EDUCATION MANAGEMENT FOR LEARNING
COMMUNITY IN CAREER SKILLS IN THE SERVICE AREA OF INSTITUTE
OF VOCATIONAL EDUCATION: NORTHERN REGION 1**

วัชรพงษ์ ฝั้นดีบ^{1*} ภูเบศ พวงแก้ว² ชูชีพ พุทธประเสริฐ³ และ ถนัด บุญชัย⁴
Watcharapong Funtip^{1*}, Phubet Pongkhaw², Choocheep Puttapasuea³ and Thanad Boonchai⁴

สังกัด (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)^{1,2,3,4}

*Corresponding author. E-mail: Wat82@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการทวิศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 2) ศึกษา สภาพปัจจุบัน และ ปัญหาการบริหารจัดการทวิศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 และ 3) ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการทวิศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เข้าร่วมโครงการทวิศึกษา ในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 จำนวนรวมทั้งสิ้น 43 แห่ง ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย โดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ศึกษา ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล และส่งเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ผลการศึกษาพบว่า (1) องค์ประกอบของกระบวนการบริหารจัดการทวิศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวางแผน ด้านกระบวนการบริหารจัดการ 2) การจัดองค์กร ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) การจัดสรรและบริหารบุคลากร ด้านการบริหารทรัพยากรและงบประมาณ 4) การปฏิบัติตามแผนด้านการสร้างความร่วมมือกับเครือข่าย และด้านผู้เรียน 5) การอำนวยการ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และสถานที่ 6) การควบคุม ด้านการวัดผล ประเมินผล การประเมินมาตรฐานวิชาชีพและการเทียบโอน และ 7) การปรับปรุง ด้านการพัฒนาหลักสูตร (2) สภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารจัดการทวิศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 พบว่า ระดับสภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69, S.D. = 0.66$) สภาพปัญหาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76, S.D. = 0.53$) และ (3) แนวทางการบริหารจัดการทวิศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 ประกอบด้วย 1) การวางแผน (P) 2) การจัดการองค์กร (O) 3) การจัดสรรและบริหารงานบุคลากร (S) 4) การปฏิบัติตามแผน (Do) 5)

การอำนวยการ (Di) 6) การควบคุม (C) 7) การปรับปรุง (A) ทั้งหมดนี้ เป็นแนวทางบริหารจัดการทวิศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: ทวิศึกษา, การบริหารจัดการ, ทักษะอาชีพ, สภาพปัจจุบัน, สังคมแห่งการเรียนรู้

Abstract

The objectives of this research were to study the components of dual education management and study current conditions, problems, and guidelines of dual education management for learning community in career skills in the service area of Institute of Vocational Education: Northern Region 1. The 43 samples of this research were drawn from the college under Office of the Vocational Education Commission and the school under the Office of the Basic Education Commission which participate in the dual education project in the service area of Institute of Vocational Education: Northern Region 1 by using simple random sampling method with Crazy and Morgan tables at 95% of confidence level. The instruments used were data collection and composition synthesis forms, questionnaires and interview forms.

The result of this research indicated that (1) The components of dual education management consists of seven components and eight aspects. (2) Current conditions problems and guidelines for dual education management found that the current conditions had high level at $\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.66. The overall problem situation had a high level at $\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.53. The guideline of dual education management consists of 1. Planning (P) 2. Organizing (O) 3. Staffing (S) 4. Doing (D) 5. Directing (Di) 6. Controlling (C) 7. Action (A) All of these are the concrete guidelines of dual education management for learning community in career skills in the service area of the Institute of Vocational Education: Northern Region 1.

Keywords: dual education, management, career skills, current condition, learning community

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) อยู่ใน การปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่ต้องปรับตัวขนานใหญ่โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการวิจัย และพัฒนานวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและการแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้น โดยแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 จะสิ้นสุดลงในเดือนกันยายน พ.ศ. 2565 และจะมีการประกาศใช้แผนพัฒนา ฉบับที่ 13 ซึ่งจะเป็นแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี ระยะที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ ตั้งแต่ ตุลาคม พ.ศ. 2565 ถึงกันยายน พ.ศ. 2570 ซึ่งการที่จะวางแผนเพื่อก้าวไปสู่อนาคตร่วมกันได้อย่างมั่นคงนั้น

จำเป็นต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในโลกอย่างรอบด้าน ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจน อาทิ คุณภาพคนไทยส่วนใหญ่ มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูง จึงส่งผลให้การพัฒนาไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน และจากแนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญกับ “ทักษะ” (Skill) หรือความชำนาญในการปฏิบัติมากกว่าเนื้อหาตามตำรา (Content) ซึ่งองค์การยูเนสโก ได้แนะนำว่าผู้เรียนควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น กลุ่มทักษะเพื่อการทำงานของทุกอาชีพ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร และกลุ่มทักษะเฉพาะอาชีพที่สนใจ นอกจากนี้ยังได้ตระหนักถึงความสำคัญของเตรียมความพร้อมด้านวิชาชีพให้ผู้เรียนทุกระดับการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมองเห็นภาพงานอาชีพต่างๆ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง สำรวจความสนใจ ความถนัด และมองเห็นเส้นทางชีวิตในอนาคต เพื่อวางแผนในการศึกษาต่อ หรือเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีคุณภาพ โดยร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเตรียมคนให้มีทักษะและศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ให้สามารถก้าวสู่โลกแห่งการทำงาน หรือศึกษาต่อได้อย่างมีคุณภาพ

นอกจากนี้การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ จะทำให้พลเมืองอาเซียนต้องเร่งพัฒนาตนเองในทุกด้าน รวมทั้งพลเมืองของประเทศไทย ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศให้มั่นคงและยั่งยืนตามนโยบายของรัฐบาลจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการทุกระดับในการพัฒนาการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และดำรงตนอยู่ในสังคมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยมีนโยบายในการพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษาหลายลักษณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายในรัฐบาลปัจจุบันที่ได้ดำเนินการโครงการทวิศึกษา และกำหนดให้เป็นนโยบายเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการด้วยความจำเป็นที่จะต้องสร้างโอกาสทางการศึกษาการเข้าถึงองค์ความรู้ และได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม ตลอดจนถึงการเร่งสร้างค่านิยมอาชีวศึกษาปรับภาพลักษณ์ และกำหนดมาตรการจูงใจให้ผู้เรียน นักศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่งเสริมให้บุตรหลานมาศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับกับความต้องการจ้างงานทั้งภาครัฐกิจบริการ ภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอาชีพ ที่เป็นความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงานที่กำลังขยายตัวในทุกภาคส่วน

การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ตามความถนัดและความสนใจให้แก่เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา เป็นการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาด้านอาชีวศึกษากับสถานศึกษาด้านสามัญศึกษาให้แก่ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนในสาขาวิชาชีพหรือที่เรียกว่า “ห้องเรียนอาชีพ” โดยเรียนวิชาสามัญในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและเรียนวิชาชีพในสาขาที่ต้องการในสถานศึกษาด้านอาชีวศึกษา ผู้เรียนจะได้รับวุฒิการศึกษาทั้งมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) จากโรงเรียนมัธยมศึกษา และได้รับวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จากสถานศึกษาด้านอาชีวศึกษาไปพร้อมกัน โดยใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 3 ปี เป็นการขยายกลุ่มเป้าหมายผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในการเข้าสู่การศึกษาระดับอาชีวศึกษา และเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่ไปกับหลักสูตรสายอาชีพ เพื่อให้ได้รับวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสาขาวิชาพร้อมที่ กำหนด โดยนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะได้เรียนรู้และฝึกทักษะ ด้วยการฝึกงานจริงในช่วงปิดภาคเรียน ควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดี

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 เป็นสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษา ซึ่งอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 7 สถานศึกษา ได้แก่ 1) วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ 2) วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ 3) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ 4) วิทยาลัยเทคนิคลำปาง 5) วิทยาลัยเทคนิคลำปาง 6) วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง และ 7) วิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชินีแม่ฮ่องสอน ได้ร่วมจัดทำโครงการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมในหลักสูตรอาชีวศึกษา และมีมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กับ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เช่นเดียวกับสถาบันการอาชีวศึกษาอื่น ๆ (สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1, ม.ป.ป.; ออนไลน์)

โรงเรียนแม่แต่มัธยมศึกษา เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (สพฐ.) จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา มีเขตพื้นที่บริการ ครอบคลุมตำบลแม่แต่ม ตำบลม่อนจอง อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ และแนวเขตรอยต่อของจังหวัดตาก นักเรียนร้อยละ 60 เป็นนักเรียนที่เป็นชาติพันธุ์ฐานะยากจน ทำให้ขาดโอกาสทางการศึกษาต่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.) ซึ่งถือว่ามีความจำเป็นต่อการพัฒนาท้องถิ่น จึงได้มีการความร่วมมือกับวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ ในการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 ถึงปัจจุบัน จัดการเรียนการสอนจำนวน 4 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาช่างยนต์ สาขาวิชาเทคนิคคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ และสาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง

จากการสำรวจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉพาะวิชาชีพ ของผู้เรียนทวิศึกษาของโรงเรียนแม่แต่มัธยมศึกษา ทุกสาขาวิชาชีพ พบว่า ผู้เรียนทวิศึกษาของโรงเรียนแม่แต่มัธยมศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ในสาขาวิชาชีพเดียวกัน (ข้อมูลจากงานทะเบียนวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่, 2564) ทั้งนี้อาจเกิดมาจากปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ ผู้เรียนระบบทวิศึกษาจะต้องเรียน 2 หลักสูตรในเวลาเดียวกันซึ่งทำให้ผู้เรียนต้องใช้เวลาเรียนมากกว่าปกติ ทำให้ต้องใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติและฝึกงานตามเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่หลักสูตรกำหนด ประกอบกับผู้เรียนจะต้องไปฝึกงานในสถานประกอบการที่อยู่ห่างไกลจากสถานศึกษา เนื่องจากในพื้นที่ไม่มีสถานประกอบการที่ได้มาตรฐาน ทำให้มีพื้นฐานทักษะวิชาชีพน้อยกว่าผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ รวมทั้งในการจัดการศึกษาวิชาชีพในสถานศึกษาของโรงเรียนสามัญมักจะพบว่าห้องเรียนปฏิบัติงาน ไม่มีความพร้อมในการเรียนภาคปฏิบัติ รวมทั้งวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ต้องขนย้ายไปใช้ในการเรียนการสอนไม่สามารถขนย้ายไปได้ทั้งหมด มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่สามารถขนย้ายไปได้ สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนระบบทวิศึกษามีพื้นฐานทักษะวิชาชีพไม่เพียงพอในสาขาอาชีพนั้นๆ

จากรายงานข้อมูลของฝ่ายวิชาการวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 (รายงานการประชุมครู และบุคลากรทางการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2562) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาของโครงการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมีมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาเท่าที่ควร รวมทั้งจากการสังเกต และสอบถามถึงความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้รับจากผู้เกี่ยวข้องของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 ได้แก่ ครูผู้สอน และนักเรียน พบว่ายังน้อยกว่าผู้เรียนสายวิชาชีพโดยตรง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษายังมีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ และมาตรฐานในการจัดการอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การ

ตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยมาตรฐานการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน 9 ประเด็นการประเมิน โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ได้กำหนดให้สถานศึกษาร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กรต่างๆ เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการจัดทำนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย โดยผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน หรือร่วมกับบุคคล ชุมชน องค์กรต่าง ๆ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์และเผยแพร่สู่สาธารณชน

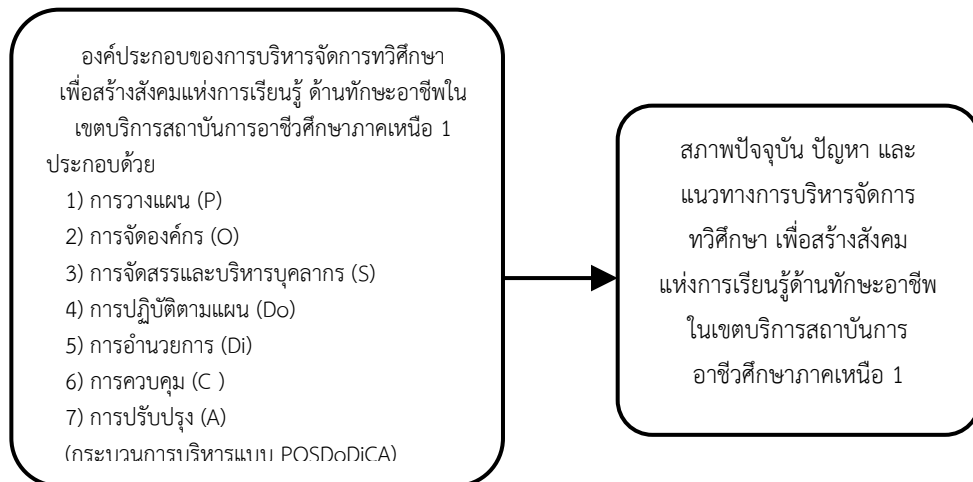
จากสภาพการณ์ดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ ซึ่งเป็นสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 ได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา โดยได้เข้าร่วมโครงการของการจัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาทวิศึกษา จึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และหาแนวทางการบริหารจัดการทวิศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 ซึ่งจะช่วยให้สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ที่เข้มแข็ง ยั่งยืน และมีความสุข ให้สามารถขับเคลื่อนศักยภาพในการผลิตและพัฒนากำลังคน ในด้านวิชาชีพรวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับการพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัย แนวทางการบริหารจัดการทวิศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการทวิศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1
2. เพื่อศึกษา สภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารจัดการทวิศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการทวิศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการทวิศึกษา ในเขตบริการ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 จำนวน 14 แห่ง และ 29 แห่ง ตามลำดับ รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 43 แห่ง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบง่ายโดยใช้ตารางของเครชีและมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยสุ่ม โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการทวิศึกษา คณะกรรมการโครงการหัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ครูผู้สอนสายวิชาชีพ ครูผู้สอนสายสามัญ ตัวแทนผู้ประกอบการอาชีพ ในชุมชน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ประธานชมรมผู้ปกครอง ผู้ปกครองและผู้เรียน จำนวนทั้งสิ้น 731 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการทวิศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพ เป็นแบบบันทึกข้อมูลและสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ กระบวนการบริหารจัดการทวิศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพ ของนักวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

เครื่องมือที่ใช้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการบริหารจัดการทวิศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพ ได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ มาจัดทำเป็นแบบสอบถามแบบปรมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัย ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC) แล้วนำไปทดสอบ สอบถาม (Try – Out) กับคณะกรรมการดำเนินโครงการ ครูผู้สอนสายวิชาชีพ ครูผู้สอนสายสามัญ ตัวแทนผู้ประกอบการอาชีพ ผู้ปกครองนักเรียน ที่เข้าร่วมโครงการทวิศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการทวิศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างได้จากการสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาการบริหารจัดการทวิศึกษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ ค่าความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์ หรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการทวิศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพ โดยมีการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากทั้งในและต่างประเทศ ทำการสังเคราะห์ออกมาเป็นองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารจัดการทวิศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพ

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการทวิศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 โดยใช้แบบสอบถามศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการบริหารจัดการทวิศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 และใช้การสัมภาษณ์ แบบตัวต่อตัวเพื่อหาแนวทางและข้อเสนอแนะ ในการบริหารจัดการทวิศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

สังเคราะห์เนื้อหาการบริหารจัดการทวิศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพ และหาค่าความถี่ กำหนดคัดเลือกองค์ประกอบของการบริหารจัดการทวิศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพ ที่มีควมถี่เกินกว่า 6 รายการ แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม และสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามนำมาหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเป็นรายชื่อ

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบของกระบวนการบริหารจัดการทวิศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 ได้จากการนำกระบวนการบริหารแบบ POSDC มาผสมผสานกับกระบวนการบริหารงานคุณภาพ PDCA ซึ่งเรียกว่ากระบวนการบริหารแบบ POSDoDiCA ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การวางแผน (P-Planning) ด้านกระบวนการบริหารจัดการ องค์ประกอบที่ 2 การจัดการองค์กร (O-Organizing) ด้านการจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 3 การจัดสรรและบริหารบุคลากร (S-Staffing) ด้านการบริหารทรัพยากรและงบประมาณ องค์ประกอบที่ 4 การปฏิบัติตามแผน (Do-Doing) ด้านการสร้างความร่วมมือกับเครือข่าย และด้านผู้เรียน องค์ประกอบที่ 5 การอำนวยการ (Di-Directing) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และสถานที่ องค์ประกอบที่ 6 การควบคุม (C-Controlling) ด้านการวัดผล ประเมินผล การประเมินมาตรฐานวิชาชีพและการเทียบโอน และ องค์ประกอบที่ 7 การปรับปรุง (A-Action) ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวม สภาพปัจจุบัน ปัญหาการบริหารจัดการทวิศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1

องค์ประกอบกระบวนการบริหารจัดการ ทวิศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้าน ทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการ อาชีวศึกษาภาคเหนือ 1	ผลการประเมิน (n=731)							
	ระดับสภาพปัจจุบัน ที่เป็นจริง				ระดับสภาพปัญหา ที่เป็นจริง			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. การวางแผน (P)								
- ด้านกระบวนการบริหารจัดการ	3.66	0.76	มาก	4	3.27	0.57	ปานกลาง	8
2. การจัดการองค์กร (O)								
- ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.04	0.71	มาก	2	3.74	0.49	มาก	4
3. การจัดสรรและบริหารบุคลากร (S)								
- ด้านการบริหารทรัพยากรและ งบประมาณ	3.44	0.69	ปานกลาง	7	4.28	0.56	มาก	1
4. การปฏิบัติตามแผน (Do)								
- ด้านการสร้างความร่วมมือกับเครือข่าย	3.52	0.70	มาก	5	3.52	0.45	มาก	6
- ด้านผู้เรียน	3.50	0.79	มาก	6	4.05	0.62	มาก	3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบกระบวนการบริหารจัดการ ทวิศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้าน ทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการ อาชีวศึกษาภาคเหนือ 1	ผลการประเมิน (n=731)							
	ระดับสภาพปัจจุบัน ที่เป็นจริง				ระดับสภาพปัญหา ที่เป็นจริง			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
5. การอำนวยการ (Di)								
- ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และสถานที่	3.20	0.48	ปานกลาง	8	4.13	0.54	มาก	2
6. การควบคุม (C)								
- ด้านการวัดผล ประเมินผล การประเมิน มาตรฐานวิชาชีพและการเทียบโอน	4.23	0.62	มาก	1	3.68	0.54	มาก	5
7. การปรับปรุงแก้ไข (A)								
- ด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.93	0.57	มาก	3	3.44	0.48	ปานกลาง	7
รวม	3.69	0.66	มาก		3.76	0.53	มาก	

จากตารางที่ 1 ภาพรวม สภาพปัจจุบัน ปัญหาการบริหารจัดการทวิศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 พบว่า โดยรวมสภาพการดำเนินการในปัจจุบัน มีระดับสภาพปัจจุบันที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D.= 0.66) และสภาพปัญหาที่เป็นจริงในการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D.= 0.53) และเมื่อพิจารณาด้านสภาพปัจจุบันที่เป็นจริงรายด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า อันดับแรกคือ ด้านการวัดผล ประเมินผล การประเมินมาตรฐานวิชาชีพและการเทียบโอน ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.62) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.04$, S.D.= 0.71) และ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 3.93$, S.D.= 0.57) พิจารณาด้านสภาพปัญหาที่เป็นจริง รายด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า อันดับแรกคือ ด้านการบริหารทรัพยากรและงบประมาณ ($\bar{X} = 4.28$, S.D.= 0.56) รองลงมาคือ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และสถานที่ ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.54) และ ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.62)

3. แนวทางการบริหารจัดการทวิศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 ประกอบด้วย 1) การวางแผน (P) มีการวางแผนการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียนและวิทยาลัย 2) การจัดการองค์กร (O) มีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างโรงเรียนและวิทยาลัย 3) การจัดสรรและบริหารงานบุคลากร (S) จัดสรรครูหรือผู้มีความรู้และทักษะวิชาชีพไปทำการสอน 4) การปฏิบัติตามแผน (Do) โรงเรียนและวิทยาลัยจัดการศึกษาร่วมกันอย่างเป็นระบบ 5) การอำนวยการ (Di) บริหารจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น เช่น การจัดการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) 6) การควบคุม (C) มีแนวปฏิบัติในการตรวจสอบ การโอน หรือเทียบโอนผลการเรียนเป็นระยะ 7) การปรับปรุง (A) ปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ภาพที่ 1 แนวทางการบริหารจัดการทวิศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1

อภิปรายผลการวิจัย

องค์ประกอบของกระบวนการบริหารจัดการทวิศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 ซึ่งเรียกว่ากระบวนการบริหารแบบ POSDoDiCA ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การวางแผน (P-Planning) ด้านกระบวนการบริหารจัดการ องค์ประกอบที่ 2 การจัดองค์การ (O-Organizing) ด้านการจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 3 การจัดสรรและบริหารบุคลากร (S-Staffing) ด้านการบริหารทรัพยากรและงบประมาณ องค์ประกอบที่ 4 การปฏิบัติตามแผน (Do-Doing) ด้านการสร้างความร่วมมือกับเครือข่าย และด้านผู้เรียน องค์ประกอบที่ 5 การอำนวยความสะดวก (Di- Directing) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และสถานที่ องค์ประกอบที่ 6 การควบคุม (C-Controlling) ด้านการวัดผล ประเมินผล การประเมินมาตรฐานวิชาชีพและการเทียบโอน และ องค์ประกอบที่ 7 การปรับปรุง (A-Action) ด้านการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับ มลชา บุญลือ (2562) วิจัยพบว่ารูปแบบการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรทวิศึกษาเชิงบูรณาการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มโรงเรียนชุมชนพื้นที่สูง วิทยาลัยการอาชีวศึกษาไทย มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กระบวนการบริหารจัดการทวิศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรเรียนร่วม 3) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา 4) การสร้างความร่วมมือกับโรงเรียนเครือข่าย 5) การกำกับติดตามและประเมินผล

สภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารจัดการทวิศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 พบว่า โดยรวมสภาพการดำเนินการในปัจจุบัน มีระดับสภาพปัจจุบันที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69, S.D. = 0.66$) และสภาพปัญหาที่เป็นจริงในการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76, S.D. = 0.53$) และเมื่อพิจารณาถึงสภาพปัจจุบันที่เป็นจริงรายด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า อันดับแรกคือ ด้านการวัดผล ประเมินผล การประเมินมาตรฐานวิชาชีพและการเทียบโอน

(\bar{X} = 4.23, S.D.= 0.62) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน (\bar{X} = 4.04, S.D.= 0.71) และ ด้านการพัฒนาหลักสูตร (\bar{X} = 3.93, S.D.= 0.57) สอดคล้องกับ รัตนา จันทร์รวม (2562) วิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันของโรงเรียนระบบศึกษามีการบริหารตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษาเชื่อมโยงสู่อาชีพ ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน และมีระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการประเมินผล และในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาหลักสูตร และเมื่อพิจารณาด้านสภาพปัญหาที่เป็นจริง รายด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า อันดับแรกคือ ด้านการบริหารทรัพยากรและงบประมาณ (\bar{X} = 4.28, S.D.= 0.56) รองลงมา คือ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และสถานที่ (\bar{X} = 4.13, S.D.= 0.54) และ ด้านผู้เรียน (\bar{X} = 4.05, S.D.= 0.62) สอดคล้องกับ สุมาลัย บุญรักษา และ ญาณภัทร สีหะมงคล (2562) วิจัยพบว่า การประเมินโครงการจัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จังหวัดสกลนคร มีปัญหาคือ การขาดแคลนงบประมาณในการบริหารจัดการ ขาดแคลนบุคลากร ขาดแคลนสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ และห้องเรียนการเดินทางไปเรียน การประสานงาน การจัดระบบดูแลนักเรียน การจัดกิจกรรม การปรับตัวของผู้เรียน ภาระงาน การมอบหมายงาน การแบ่งเวลาและความรับผิดชอบของผู้เรียน

แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพในเขตบริการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 ประกอบด้วย 1) การวางแผน (P) มีการวางแผนการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียนและวิทยาลัย 2) การจัดการองค์กร (O) มีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างโรงเรียนและวิทยาลัย 3) การจัดสรรและบริหารงานบุคลากร (S) จัดสรรครูหรือผู้มีความรู้และทักษะวิชาชีพไปทำการสอน 4) การปฏิบัติตามแผน (Do) โรงเรียนและวิทยาลัยจัดการศึกษาร่วมกันอย่างเป็นระบบ 5) การอำนวยความสะดวก (Di) บริหารจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น เช่น การจัดการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) 6) การควบคุม (C) มีแนวปฏิบัติในการตรวจสอบ การโอน หรือเทียบโอนผลการเรียนเป็นระยะ 7) การปรับปรุง (A) ปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับ สุดคะนึง แก้ววี (2563) วิจัยพบว่าแนวทางการบริหารจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพพานัวร์ลักษบุรี โดยสรุป 1) ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นทักษะวิชาชีพ 2) ควรพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนทวิศึกษาโดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม 3) ควรมีคณะกรรมการบริหารจัดการศึกษาที่มาจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้หลากหลาย 4) ควรนำบุคลากรฝ่ายบริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนในเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการบริหารทวิศึกษาของสถานศึกษา 5) ควรมีการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียนในเครือข่ายทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทวิศึกษา และ 6) ควรศึกษาและสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีกระบวนการบริหารสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการทวิศึกษา และสอดคล้องกับ Roger A Bowling (2015) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง หลักสูตรทวิศึกษาในภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ของเคนตักกี กรณีศึกษา: ความสำเร็จของ Appalachian Dual Credit in Southeast Kentucky : Success or a Mode to Regress พบว่า ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการทำให้หลักสูตรทวิศึกษาประสบผลสำเร็จคือ หลักสูตรการเรียนที่ผสมผสานทั้งการเรียนในห้องเรียนและการทำงานในสถานประกอบการ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว สามารถทำงานหาเลี้ยงครอบครัวได้ และการได้รับการสนับสนุนจากผู้ประกอบการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรพัฒนาการจัดสรรและบริหารบุคลากร (S) ด้านการบริหารทรัพยากรและงบประมาณ เช่น มีการจัดสรรบุคลากรสำหรับสอนทักษะวิชาชีพประจำโรงเรียนในความร่วมมือ หรือพัฒนาครูวิชาชีพของโรงเรียนให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะวิชาชีพได้เหมือนครูจากวิทยาลัย

1.2 ควรพัฒนาการจัดสรรงบประมาณ โดยมีการดำเนินการจัดทำโครงการขอสนับสนุนงบประมาณจากต้นสังกัดทั้ง 2 สถานศึกษา

1.3 ควรพัฒนาการอำนวยการ (Di) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และสถานที่ เช่น มีการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์พื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ด้านทักษะวิชาชีพที่โรงเรียนในความร่วมมือ

1.4 ควรพัฒนาการปฏิบัติตามแผน (Do) ด้านผู้เรียน เช่น มีการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ให้ผู้เรียนมีความตั้งใจเรียนและฝึกปฏิบัติเป็นรายวิชา เพื่อไม่ให้ผู้เรียนมีภาระงานมากเกินไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 กำหนดกลยุทธ์การจัดการเรียนระบบทวิศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพ

2.2 ศึกษาการประเมินการจัดการเรียนระบบทวิศึกษาด้านทักษะวิชาชีพของผู้เรียน

2.3 ศึกษาการบริหารงบประมาณโครงการทวิศึกษา เพื่อติดตามการแก้ปัญหาด้านงบประมาณ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)*. ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2558. คณะกรรมการการศึกษาและการกีฬาสมานติบัญญัติแห่งชาติ (2560; ออนไลน์)

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2558). *แนวทางการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ส.ศรีวิไลย์.

คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา คณะกรรมการการศึกษาและการกีฬาสมานติบัญญัติแห่งชาติ. (2560). *การจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา*. [ออนไลน์] แหล่งข้อมูล : https://www.matichon.co.th/politics/news_537283. (วันที่สืบค้นข้อมูล 22 เมษายน 2564).

ผู้เชี่ยวชาญ ดวงใจดี. (2561). *แนวปฏิบัติในการบริหารจัดการหลักสูตรทวิศึกษาการเรียนร่วมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย*. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณัฐกานต์ สุทธิจิตร. (2562). *แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี*. หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ มาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ.2561. (2561, 18 กันยายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 135 ตอนพิเศษ, หน้า 4.

รัตนา จันทร์รวม. (2562). *นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนระบบทวิศึกษาตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษาเชื่อมโยงสู่อาชีพ*. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ: สกยบุงส์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2557). *หลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). *ปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปัญญาชน.
- สุมาลัย บุญรักษา และ ญาณภัทร สีหะมงคล (2562). *การประเมินโครงการจัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จังหวัดสกลนคร. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ และสำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558). *แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์และสำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา.
- _____. (2560). *แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา.
- Maria Cecilia Noche Stephens. (2015) . *GERMAN DUAL CURRICULA TO IMPROVE SCHOOL TO EMPLOYMENT TRANSITION: A CASE STUDY*. A Dissertation Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Doctor of Education in Educational Leadership. University of Phoenix.
- Narin. (2563). *กระบวนการบริหาร*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://narin-narinblogspotcom.blogspot.com/2010/12/blog-post.html>. (วันที่สืบค้น 10 กันยายน 2564).
- Peter James Brown, Sr. (2019). *The Efficacy of Postsecondary Vocational Curriculum in Preparing Students to Transition From School to Work*.
- Roger A Bowling. (2003). *DUAL CREDIT IN SOUTHEAST KENTUCKY: ACCELERATING APPALACHIAN SUCCESS OR A MODE TO REGRESS*. Eastern Kentucky University. Concordia University-Portland.
- Tammy T. Quinn. (2013) *An Investigation of Curriculum Integration In A Vocational School Setting: A Qualitative Study*. Northeastern University.
- _____. (ม.ป.ป.). *POSDC: หลักการบริหารจัดการบุคคลกลุ่กลุ่ที่ยังคงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรได้ดีในยุคปัจจุบัน*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://th.hrnote.asia/orgdevelopment/190704-posdc-management-concept/>. (วันที่สืบค้น 10 เมษายน 2564).